

CSIKSZEREDA

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TARSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.
Egyszeri ára: 6 kor. Félévi: 4 kor.
Negyedévi: 2 kor.

Felirat szerkesztő:
Dr. SZÁNTÓ SAMU
íróval.

Nyitási cikkeik sorankint 40 fillérről közöltek.
Egyes lap ára 20 fillér.
Hirdetési díjak a legelőbbban számítatnak.

Erdő eladások.

Abból az alkalomból, hogy a magyar királyi földmivvelésügyi miniszter, a Szentpéter és Czahzmegeye tulajdonát képező körülbelül 6000 hold erdőség és a Csikkaréfalva közbirtokosság tulajdonát képező cirka 600 hold erdőség eladását engedélyezte, helyenvalónak s időszerűnek látjuk néhány általános megjegyzést tenni az erdő eladások engedélyezéséhez.

Csikvármegye községeknek, közbirtokosságainak s egyházmegyéinek milliókat érő erdőségei vannak, melyeknek értékesítéséből fedezik nagyvolumévű közterheiket s juttatnak néha néha egy-egy morzsát az érdekeltek közbirtokosainak is.

Az erdők ezen rendelkezésénél fogva szintén közérdek, de csak részleges közérdek tehát az, hogy azok eladása az illetékes földmivvelésügyi miniszter által engedélyeztessék. Ez az egyes községi, közbirtokossági s egyházmegyei tulajdonosoknak az érdeke, a melynek érvényesítéséhez azonban nevezetteknek feltétlen és elvitathatlan joguk van. Más kérdés aztán az, lefogalható-e teljesen a vételár a közcélokra s nem-e megsértése ez a magánjogok vagy pedig a befolyó összegnek egy része éppen

rendelkezésüknél fogva legyen hivatva arra, hogy az egyes birtokokok között jogarány szerinti felosztások s így a birtokokosok tényleg, közvélemény is élvezék az a kizárólagos, de osztálytalan közös tulajdonukat képező vagyoni jövedelmét?

E kérdésre tüzetesen kitérjesszünk, nem kívánunk most s megyegyűzesink csupán az, hogy igenis a tulajdonosok fontos érdeke, hogy a közterhek fedezésére oly alapítványok létesíttessenek, melyek azok viselésétől az egyes birtokosokat azok utódait egyszer és mindenkorra megszabadítsák, másrészt a tulajdonjogból folyólag feltétlen jogosultságuk van a birtokok árúhoz is, hogy az ily közalapok létesítése után fennmaradó összegek az ő kezükhez juttatassanak, hiszen ezáltal a közterdek szolgáltatnak, mert az általános nyomor a köz igénybevétele nélkül, a birtokokosok saját tulajdonából enyhíthetnek.

Az erdő eladások engedélyezése nál azonban kiváló figyelmet kellene hogy fordítson a miniszterium a megyei s az állami érdekre is.

A megyei érdeke az, hogy az eladásra kerülő erdőség a vármegye területén, a vármegyei lakosság munkaerejének igény bevételevel dolgoztassék fel,

miig az állami érdeke, hogy a kész anyag szállítása a magyar államvasutakon eszközöltessék, mert az első keresztelorrást s megjelöltési módot nyújt a vármegyei lakosoknak, a második pedig foglalkoztatja a székely vasutak vonalait, melyeknek építése ellen ugyanis mindig az a kitógás hangzott fel illetékes felsőbb helyen, hogy nem hozza be a befektetett tőkének a kamatait sem.

Az eladásra engedélyezett majdnem két millió koronára becsült Szentpéter-egyházmegyei erdő mind a romániai részre hatlik, amelynek a következménye az lesz, hogy a romániai cégek erős concurrenciát fognak a belföldi cégekkel szemben, pedig a csikmegyei munkásokra és az államvasutakra nézve óriási hátránnyal lesz az, ha meg-hogyha valamivel magasabb árban is valamely romániai cégnek fog sikerülni a kihasználást megszerezni. Mert ebben az esetben az összes faanyag ledöntetik az erdőben s gömbölyű állapotban transito átszállítatik Romániába s ott dolgoztatik fel román munkaerővel s szállítatik a román vasutakon s a keresztel adót is a román kincstár fogja utánna bekasszálni.

Míg ha belföldi cég szerzi meg, akkor szolgálva lesz általa a megyei s állami közérdek is s Csikmegyei mun-

A örökség.

Irta: *Világi Áron*.

Meghalt. Végre meghalt. Ott fekszik az ágyon mozdulatlan, mereven; csak vörösvörös arc, hegyes orra látszik ki, azt a kiáztatott testét egészen álláig betakarja egy lepedő.

Az asszony, a fiatal, életérés asszony villogó szemekkel állt a szoba közepén. Lilhegye feszült ki dombró keble s a megkönnnyebbülés sóhaja röpített el ajkán. Végre szabaddá lett. Nyolc évi utálatos rabság után szabaddá lett.

Milyen keserves hosszú idő volt az, hazugsággal, képmutatással, aljassággal tele. Nyolc egész esztendő. Hányszor roskadozott már a teher alatt s azt hitte, hogy nem bírja tovább. Hányszor volt úgy, hogy itt hagy mindent, nem bánja akármilyen jöttéki, elmegy, megszökik. De hányszor! Csakhdgy mindig csalogatta a remény: hiszen nem tarthat sokáig, ez a nyomorult vén beteg ember nem élhet sokáig.

Mikor szülei nógatására hozzámment nőül, akkor is azt mondták: nem élhet

sokáig, csak halni jár becsületek. Megs-elelt, köhögve, krakodva, tologatva azt rongy életét nyolc egész esztendőig.

És minden következő évetente-ebb volt, mint előtte való. Hába mondták neki: Majd megszökik.

Ő is azt hitte, majd megszökik. Majd, majd. Az ember mindent megszökik. De csak nem lehet... Az undor, amit ezert, mikor ez a száraz, petyhüdt ajak elcsúszott tapadt rá az a remegő ajkára, mindannyiszor visszatért. Nem, nem, ezt nem felelt soha megszökni.

Ellökni szerette volna magától azt az embert fogcsikorgatva, egész testében borzongva tűrte ölelését. És olyan nyomorultnak, olyan lealázottnak érezte magát akkor, mintha nem is volna benne emberi lélek, csak egy állat volna, akit penzert megvették.

Itt, itt, ebben a szobában — Oh, milyen iszonyú arra visszagonodolni meg most is... Hányszor forgatta lázas elméjében, hogy tovább nem tűri. És egyszer már kirohant, magára öltötte köpenyét, hogy elmegy, soha többé vissza nem tér; aztán

megis levette a köpenyt és ott maradt. Hiszen, ha már eddig eltűnt, eltűnhet meg egy kicsit. Egyszer majd csak kiszorul a lélek abból a hirtány testből s a pénzet nem viheti magával a koporsóba, azt itt kell hagynia.

Bösz inguallal, villogó szemekkel fordult oda most a halott felé:

A pénzed, a pénzed, az most már enyém.

A halott nem felelt, de mintha sápadt arc gunyolódva meredne a diadalmaszkodó asszonyra. S e lázas pillanatban úgy rémlik a nőnek, mintha még élet volna azokban a gunyra torzult vonásokban, s mintha attól kellene félni, hogy az ez ember megmozdul, ledobja magáról a lepedőt, s feltápaszkodik az ágyban.

De nem, nem kell már félni. Hiszen az orvos megmondta, hogy meghalt. És megis oly különös, hogy már nem él. Még nincs két órája, hogy mozgott, a szemét is kinyitotta, szólt is valamit, de oly halkán, hogy a lázasan remegő asszony nem érette.

Vajon mit akart mondani? Talán va-

kásainak legalább tizenöt évre lesz megélhetési forrása.

Ezt az imminens veszélyt akarta elkerülni az egyházmegye is, a mikor a Románia felé hajló erőkkel együtt a Magyarországi felé hajló erődösei eladhatását is kérelmezte, hogy így a belföldi cégek megállhassák a versenyt a romániaiakkal, de jó szándékuk csüörtöktől mondott a kormány szikkbe-lüségé miatt.

Most már a közérdek megóvása ismét az egyházmegye vállaira nehezedik, a ki az elkövetett hibát vevojének olyképi megválasztása által orvosolhatja, hogy erdejét csak olyan cégnek adja el, a mely magyar területen felállítandó létesítményben magyar munkások igénybe vétele mellett fogja azt kidolgoztatni. Ajánljuk a kérdés megfontolását az illetékes ténnyözök figyelmébe.

A politikai hétről.

A politikai válságról nincs sokat írunk. O felsége Bécsben van, állítólag Husvét után ismét Budapestre jön. Tisza István volt nála Bécsben, de a félhivatalos kommunikék ezt eszupán a kereskedelmi szerződésekkel hozták összekötötésbe, melyeket már a többi országokkal is meg kellene kötni, de nincs felelős kormány, amely a tárgyalásokat megindítsa. Gróf Tisza István pedig annyira már meg sem mer memni, hogy ezt meglegye. bármennyire oktroálják rá Bécsben.

Beszélnék Széll formuláról, a diszidensek közvefító akciójáról, de sehol semmi. Husvét utániig semmi esetre sem lesz semmi új.

Annál élénkebb a parlamentí élet. Eötvös Károly nyújtotta be meg-

torló indítványát, de a kormány vád alá helyezését nem kérte, mert nincs róla törvényünk. Indítványa a következő „Mondja ki a ház, hogy Perce! Dezsó volt házelnöknek és gróf Tisza István miniszterelnök 1904. évi november hó 18-án és december 13-án együttesen elkövetett cselekményét s annak fogatosítására intézkedéseket kárhoztalja és elítéli”. A képviselőház az indítványt tárgyalás alapjául nagy szó-többséggel elfogadta.

Eötvös indokoló beszédében rámutatott arra, hogy Perce! Dezsó nyugdíját a kormány törvényellenesen 8000 koronáról 15000 koronára emelte fel. Oriási felháborodás kísérte szavait különösen mikor a miniszterelnök vála szában Perce! érdemeit kezdte méltatni s kijelentette, hogy jóakaratu törvény magyarazattal meg lehet adni a nyugdíj többletet Perce!nek.

Lám, ha a népnek kell, soha sincsen, de ha Perce!nek kell, habár kizárja is a törvény, mégis van pénz bőven még ex-lexes időkben is.

Másik nevezetes eseménye a hétnek, hogy gróf Balhányi Tivadar benyújtotta a háznak ő felségéhez intézendő feliratát.

A felirat elmondja, hogy a válság huzavonája erkölcsi bomlásra, gazdasági károokra vezet.

A mai kormány eltávolítását és oly kormány kinevezését kerí, mely a többség bizalmát bírja.

A koalíció programjával a következőket vallja:

Önálló vánterület kellő előkészítése és előfeltételek mellett tényleg megvalósítása.

A magyar hadsereg nemzeti jellege nyelvében, jelvényekben kidomborítandó.

Ezt érzék és lámogalják, kiknek végeztája, az önálló magyar hadsereg. A felirat felsorol egyéb pontot is és így végződik:

Addig, míg a válság ily értelemben meg nem oldható, a hadsereg igényei ki nem elégíthetők.

Nem gyengíteni akarjuk Felséged uralmát többi országában, hanem erősebbé tenni

Legéresebb támaszának, hü magyar népének, a nemzet többségének ha felséged kívánságát nem teljesíti, félt, hogy megrendül a hit alkotmányunkban, mert ott látszata volnu, hogy a nemzet nem számíthat Felséged alkotmányos érzületére.

A felirat után viharos tupsban tört ki az egész baloldal. Tárgyalása azonban a május 1-ig tartó husvétí szünet után kerül sora s husvét előtt csak Eötvös megtorló indítványát tárgyalja le a ház s azután elnapolja önmagát.

Szegeden 4 jelölt áll egymással szemben. Bánffy Dezsónek délig 216. Herczegnek 118. Maróczyknak 17 s Balassának 77 szavazata volt. A záróról félhat órára tüztek ki. Ivánkovics városi főügyész, választási cinök fél hat órák hirdelte ki a választás eredményét s jelentette, hogy összesen 1290 szavazatot adtak le. Ebből az időközben visszalépett Maróczy Géza 20, a szintén visszalépett Balassa Armin 104, dr. Herczeg Mihály Kossuth-párti 298 és báró Bánffy Dezsó 880 szavazatot kapott. Így tehát Bánffy óriási többséggel győzelmet aratott.

Az elmúlt héten tárgyalta a képviselőház mentelmi bizottsága Csikmegye két képviselőjének, Bartha Ignácnak s Török Ferencnek mentelmi ügyeit. Török Ferenc kiadatlásának meg-

lami bántó, gnyinos szót. Még tegnap este is szemére hánytja:

— Lesed a balátomat, ugy-e?

S megítévesedést szeméinek az az utolsó pillantása is olyan lagyos, olyan kegyetlen és gnyolódó volt. Azt akarta talán mondani:

Tudom, hogy nem siratsz meg. Tudom, hogy titkon gyűlölet, utáltál; de azért az enyém voltál és nem merted a szemembe mondani, hogy utálsz. Régen tudom mindazt és most már minden képmutatásnak vége.

Örökre vége. Ugy váltak el egymástól, busucsök nélkül s az asszony nem éret egyebet, csak a megszabadulási diadalát, meg azt a lázas remegést: vajjon, mi maradt rá?

Nem tudja, mennyi lehet, csak talál-gatja. Arra emlékszik, hogy férje egyszer egész halom értékpapírt mutatott neki, ami csomagokban kötözve áll a Wertheim-szekrényben.

Aztán itt kell lenni még a házak árának is. Az utolsóelőtti évben, mikor férje már nagyon elbetegesedett, eladta mind a két házat.

— Az ember nem tudja, meddig él, mondta akkor s a vesződség a lakókkal nem való már ilyen embernek.

Megmutatta akkor a takarékpénztári könyveket is a feleségének:

— Látod, ez a két ház ára. Ez maga

haruadfél százezer forint. A többít majd megtudod holtom után.

Aztán odahuzta kiaszott karjával ölebe az asszonyt s aztán gyáván, a tömördek penztől elkábulva hagyta magát eszokolni, míg testét jéghidegség borzongatta.

Undorodva jut eszébe most az a pillanat. Akkor avval állította magát, hogy hiszen csak a hitvesi kötelessége; de a férj gnyinos, megvettó pillantása a szégyen pirosságával borította be arcát.

És most, mikor visszaemlékezik, ép ugy ég aera a szégyentől s a gyűlölet lángol szemében, amint odatekint a mozdulatlan, mereven lekvó halottra:

Add hát ide a pénzt, amit megérdemeltem.

Látni akarja, élvezni akarja azt a gazdaságot, amivel hitgettek s aminék ő eddig a morzsáiban is alig részesült. Csak várnia kellett, hogy majd egykor, majd, majd, a farkar vén férj nem igen gavalléroskodott. Olyan nyomorúságosan, olyan összehuzódva élőködtek.

— Hiszen, akik szeretik egymást, azok nem kívánoznak multságokba, azt mondta a vén zsugori; — azoknak legkedvesebb otthon együtt.

Öthon? Együtt? Még a levegőtől is irtozott a fiatal asszony, amit együtt szívnak; az is olyan fertőzött, olyan dögleletes.

Most már csak egyikök szívia, a másik ott fekszik kitérve az ágyon, holnap-

után pedig már a föld alatt. Az az ember nem gátolhatja többé, hogy az aszszony rá ne tegye kezét a pénzre.

Egy ugrással ott termelt mellette s levágta nyakáról a zsinoget, melyen a Wertheim-szekrény kulcsa lógott. Reszketve, borzongva nyult a halott luge alá. Szinte megfagyott a vére, míg azt a zsinoget a kulccsal kirántotta.

De most már kezében van a kulcs. Diadalmasan mutogatta a halottnak:

Látod? Most már itt van... nálam van.

Néhány pillanatig mégis habozott. Szabnd neki az a szekrényt kinyitni? Nem hiszen azért valami baja a törvény előtt? De hiszen ki tarthatna jogot a pénzhez, ha nem ő, az elhunytinak felesége? Közérlő való rokonok nincsenek, s ha volnaínk is, ott a házassági szerződés, melyben a férj őt tette általános örökösévé. Azt megváltoztatni sem lehetett valami végrendelettel. Az teljesen érvényes. Minden vagyon, ami maradt, az övé. Azt nem pörölheti el tőle senki.

Csak a sajátjához nyul, ha kinyitja a szekrényt. Ami ott van fölhalmozva, az mind az övé. Mind, mind...

Mohón lönyította a szekrényt.

— Szent Isten! Mi ez?

Lábai megroggyantak, reszketett egész teste. A szekrény tées.

Nézi, nincs-e valami rejtékifőlkja? Nincs.

lagadását hozza a csikszeredai királyi járásbíró-ság által kért egy esetben a Haznál javaslata, míg Bartha Ignác két esete közül az egyikben fogja csak involvencyonni a képviselő mentelmi jogának felfüggesztését, a másikban pedig nem.

Betegségdivatok.

Gimnazista koromban a bibliai órárol kijövet sokszor elűprenkedtem azon, hogy miért ünnepek ma már belpoklosok és inszakadnak. S a tündözés mindig bizonyos elismeréssel jár, mert a jövőnek még ki nem láruul s csak a multban csapongani tudó gyermekfantázia megaranyozta előttem ezeket a krisztusi betegségeket, és elentébe helyezve őket a hétköznapnálval s gyomorhajással. Mély megvetéssel gondoltam a klórkálra, amivel a torokmat kellett gargarizálni s ószintén számítottam a szomszédék Kálmánját, akinek aheyyett, hogy a lepra lepte volna el a testét, a mumpsz szalajtotta dagántra a félcaját.

Szóval öntudatlanul konstatáltam azt az igazságot, hogy vannak a világon „érdekes” betegségek s vannak hétköznapin módon érdektelenek.

Valamely doigognak az érdekesség többé-kevésbé mindig a titokzosságával, az egészen föl nem tárt mivoltával függ össze viszonylatban valamely dolognak a divatos-ságot többé-kevésbé mindig az érdekesség szabja meg.

El lehetett itt mondani egy s más kulturális történelmi dolgot, tesszem fel azt a női divatról, ahol a titokzosság s az érdekesség szab mindig irányt. Csakhogy ez kényes tartomány, amelyről legfeljebb annyit lehet mondani, hogy míg az indus nő a térde fölé köli a kösztyűt, addig a Gretchenek, Lottek a keblükre tűzték a virágot, míg a realizmus ébredése megszülte a turnírt, addig a modern lady esli öltözéke Helai Jenő szerint az asztal alatt kezdődik. Vagyis grafikusán kifejezve: a női divat nem egyenes vonal szerint igazodik, hanem villámvonalra, mindig olyan foku szög szerint, amilyen fokon az érdekességet meglátó izlés s a titokzosságot kere-

ső kíváncsiság áll. Ilevág valahogyan a két legutóbbi Venusz mivolta is a mielőtt és a Kapitulumé, két egymástól nagyon különböző kor szülötte, mind a kettő meztelen, de míg a mielőtt szent tisztasággal mos, addig a kapitulumé feltétlenül a dühhablító hatású kelti.

Mindenek azonban legfeljebb az anatómia révén van valamelyes köze az orvos tudományhoz, mi pedig most a betegségekrol akarunk beszélni. Érdekes mindezt, ami titokzatos, divatos pedig mindezt, ami érdekes. Mivel pedig az orvostudomány a Molière előtti századokban is haladt s Molière óta is fejlődött valamelyest, folyton oldott meg titkokat s foszlattott szét érdekességeket, tehát nyilvánvaló, hogy a betegségeknél is van ösüdök óta váltakozó divatja.

A bibliai és óskori szörnyűségekből, az akkor divatos betegségekből csak a lepra és az Antiókliusz király betegsége maradtak ránk, de mind a kettő divatja mind lim-lom, mert a belpoklosokat elkülönböztük s ezzel lassankint egészen kintjuk ezt a nyavalyát, a bélsavardást pedig mechanikus uton, olajnak a bélbe való szivattyuzásával csaknem biztosan gyógyítja az orvos.

A középkor rettenetes csapása s a mellett egyik főérdeksége volt a pestis. Az emberek nem tudták, honnan kerekedik, a levegőre, a kutakra — nem a vízre hanem a kutakra gyanakodtak s hogy titokzosságuk mennyire érdekessé tette ezt a betegséget, annak bizonyítására elég, ha Bocca-cióra hivatkozunk. Ma ismerjük a pestis bacillust, a terjedését preventive meg tudjuk akadályozni, mint ahogy megakadályozták Bécsben egy kórház közepén pár évvel ezelőtt, ahogy Müller dr. megmérgezte magát véletlenül a pestiskulturával, nem sokára felfedezték a szermut is: a pestis tehát ma már nem érdekes betegség.

Ahogy a történelem századaiban mind előbbre haladunk, ahogy mind szélesebb vonalakban látjuk egy-egy kornak a részleteit is, lassankint szerte különülnek a csupán érdekes betegségeket azoktól, amelyek az érdekes voltuknál fogva divatosakká is váltak. Mert amilyen kétségtelen, hogy csak az lehet divatos, ami érdekes, olyan bizonyos az is hogy nem lesz minden, ami

érdekes divatosabb is. A XVIII. században kezdődik meg igazán a divatos betegségek korszaka.

Az első ezek közül kétségtelenül a tüdővész volt. Csakhogy akkor még sorvádsáknak hívják sem nem a pincerakoknak, meg a pátinkaióv napszámosnak, hanem a költönek s az epekedő leányoknak volt a betegsége. Nem előszövedéken való bacilluskultúra föltelme, hanem a beteg léleknek, akkori szóval mondva „kedély”-nek az anyagi megnyilvánulása. A világfájdalom betegsége. Me., akkor a „köpet” még korsmai gorombáskodás volt, nem pedig orvosi mesterszö s a gombát árnyas pagony hűsen ibolyával együtt szedte a leány és a legény, nem pedig beteg tüdőben kereste az orvos. A tüdővész tehát, amelyetől ma rettegünk, amely ellen karball és szubliminál védekezünk, akkor érdekes, szép és divatos volt, me. titokzatos.

A napoleoni hadjáratok két érdekes betegséggel ajándékozták meg Európát, de divatossá egyik sem vált: az egyiptomi szembetegséggel s az influenzaval. Az előbbi i. ózatos pusztításokat végzett, a betegjeit akiknek az egész arcait rejtelenesen elzörtöta, elkülönböztették, valóságos középkori barbarizmussal lökték ki a társadalomból, az utóbbi pedig két három nap alatt végzött. Áldozataival, úgy hogy a ki elprüsszentette magát, az sietel megcsinálni a végrendeletét. Ma az egyiptomi szembetegség- lől még az Egyiptom romantizmusát is elve- tük, prózái módon trachomának nevez- zük s kékgállal, vagy pokkókövel pár nap alatt meggyógyítjuk.

Az influenza azonban megmaradt érdekes betegséggel s részben még ma is az, mert a orvosi tudomány még ma sincs egészen tisztában a mivoltával.

A múlt század harmincas és negy- ven éveinek a divatos betegsége a mell- há-,yagyladás volt. Ha az orvos nem tudta kidiagnosztizálni a páciense baját, a mell- há-,yagyladáshoz folyamodott, ez az oka hogy abban az időben olyan embereket is megölt ez a betegség, a kik ma tüdőtágu- lásban, hörgőhurutban, esetleg hasláti-,yagyladásban halálnak csel.

Amint a bakteriumelmélet egészen ki- épült s a betegségek tulnyomóan nagy

Seloh sincs. És a szekrény teljesen üres. Az értékpapír-csomagok, a takarékpénztári könyvek, mind, mind eltűntek. Nincs ott semmi.

Azt, hitte, hogy káprázna s szemci. Vagy csak álom, gyötrelmes, gonosz álom ez az egész. Hová lehettek volna?

De nem álmodik; érzí, hogy ébren van. Ez nem hallucináció, ez valóság. A Wertheim-szekrény turesen látog.

Zsibbasztó rémület szállta meg az asszonyt. Néhány percig sem mozdulni, sem gondolkozni nem bírt, csak ott állt egy helyben, tompán egy helyben s úgy érezte, mintha téboly ereszkednék agyára.

Végre fölriadt az első ijedség e zsi- basztó tehetetlenségéből. Hiszen annak a sok értékpapírnak, takarékpénztári könyv- nek valahol csak lenni kell. Rohan a másik szobába az íróasztalhoz. Lehet, hogy férje ide rejtette. Az öreg mindig gyanakodó, bizalmatlan volt; de különösen betegsége utolsó idejében, mikor néha olyan aléltáság lepte meg.

Meglehet, attól félt, hogy egyszer ilyen alélt állapotában lekaszadják nyaká- ból a Wertheim-szekrény kulcsát.

— Lehet, épen tölem félt. Bizonyo- san tölem, hogy ellopom a pénzét s meg- szököm.

De hol az íróasztal kulcsa? Kutatja az asszony a meghalt ruháinak zsebeit, káparás az ágy vánkossa alatt.

Ott van, ott a halott feje alatt, csak ki kell venni. Aztán szalad az íróasztalhoz. Lázasan remegő keze kinyitja a középsépső fiókot. Turkálja az írásokat, kilátja, meg behányja. A pénz, az értékpapírok, a takarékpénztári könyvek nincsenek ott. Csak egy csomó kulcsot talál, mindenféle szekrények és fiókok kulcsait.

Egymásután kinyitotta az íróasztal valameny fiókját, átkutatla valamennyit, mindegyre vadabb sietséggel, mindegyre lázasabban; de a kincsnek semmi nyomára nem akad, csak levelek, számadások, haszontalan írkalírkák, amik kezébe kerülnek.

Aztán megint ujra kezdte a keresgél- lést fiókról-fiókra. Talán először nem nézte meg jól? Talán mégis itt lesz e közt a sok lim-lom közt?

Az izzadság csurgolt a homlokáról, szemei kimeredtek s keze perceröl-percere jobban reszkedett. Nincs, nincs, seloh sincs.

Örjögő kétségbeeséssel az ember te- vőbb. Hová dughatta az az kerest? Hová? Ugy érezte az asszony, mintha feje szé- dülne, térdei roskadoznának; de csak ke- resi tovább. Kutatja a ruhás szekrények alján, kutatja a könyvek közt.

Aztán ismét visszafordul a hálószo- bába, ahol a halott fekszik. Itt kell annak lenni. Itt valahol közel. Hisz a Wertheim- szekrényét is itt tartogatta. Ebben a szoba- ban rejtette el valahol azt a százezerket- érő csomagot. De hol?

Minden zugot átnézett már az asz- szony, ahová valamit dugni lehetett. Pí- lantása most a kályhára esik. Hátha ott lesz? A gyanakodó vén ember biztos le- hetett, hogy ott senki sem korbász. Most még csak május közepe, őszig hozzá nem nyul alhoz senki.

Ugy reszkelt az asszony keze, hogy alig bírta kinyitni a kályha ajtaját. Be- nézett s látta, hogy összességátott, gyúrt papiroskakál van tele.

Kaparja ki lázasan a sok szemét pa- pirost. Ott lesz, ott lesz ennek a fenékén, amit keres. De csak dirib-darab haszonta- lan papiros az egész lenékig. Az alján holmi elégett íratoknak a darabkái.

Kimarkolt egy csomót s egész testé- ben reszkette futott vele az ablakhoz és félrántotta a lebecsált függönyt.

Megdermed a vére. Amit kezében tart, elégett takarékpénztári könyvek da- rabjai s ami ott a kályhában elhamvadt, vagy összetpörve hever, az talán félmillió, az összes vagyon.

Kétségbeesetten, hörgöve, futdokolva fordult a halott felé.

— Hát semmi, semmi sem maradt?

De az nem tud már neki felelni, csak a megfagyott gúny a felelet viasz- sárga arcán.

részének az oka egyszerre nyilvánvalóvá vált, az a veszedelem kezdte fenyegetni a világot, hogy vége lesz az érdekes betegségeknek s ezzel a betegségek divatjának is. Szerencsére maradt az orvosudományok egy ága, amelyhez nem terjedhet hozzá a bacillus-elmetet: az idegbetegségek tudománya. Az ideg még ma is titok s azért divatos a neurasthenia.

Divatos csakhogyan nem kielégítő. Mert ez meg már kissé tulságosan is titokzatos s az embernek valami testibb, hogy úgy mondjam „emberibb” kézzelfoghatóbb valami kell miutt az ideg. S ez a törekvés szülte meg a közelmúlt, divatos nyavalyáját, a vakbélgyuladást. Senki sem tudja, hogy mire való a vakbél és hogy mitől gyulad meg. Azt sem tudjuk, hogy miért nem bántotta évezredek óta az emberiséget s miért követel most egyszerre annyit áldozatot. Keressük az okát az étkészünk rendjében, a főzőedényeink anyagában, de egész bizonyossággal csak annyit tudunk kisújtani, hogy igen nagy urak is megkapják s hogy a szanatorium tulajdonosok meggazdagodnak tőle. Szóval, teljesen alkalmas arra, hogy divatos legyen.

Pedig azt hiszem, hogy uralkodásának a napjai megvannak számlálva. Nyugalombavonulása küszöbön áll, mert új star túnt fel az ütőeremeszedés. Gyönyörű neve van s jövője is lesz, csak a gyógyítását kell még kitalálni. Mert a betegségek modern divatjában igen fontos momentum a gyógyíthatóság.

Az ütőeremeszedéssel eljutottunk a betegségek divatja történetében a jövő küszöbéig. Hogy azon túl mi van, arról csak a beavatottak sejthetnek valamit. S azt sutolgatják, hogy az apenthymenclithroposis vagy az ethlroperlonocasinorix fognak egymással versenyei kelni a jövő divatjait.

HIREK.

Nyugdíjazás. Ő felsége Molnár Lajos pénzügyi tanácsost, Csik és Udvarhely megyék pénzügyigazgatóját véglegesen nyugdíjazta.

Kinevezések. A belügyminiszter a székelyudvarhelyi kir. pénzügyigazgatóság

Levél.

Igaz, fiam, mit egyre rebeszgetek,
Rossz sorsa van ott a magyar gyermeknek,
Túr mint fogoly és robotol mint szolga,
Szidás a bére és gugy a jutalma?
Igaz, hogy ott, az idegben messze,
Nincs, aki ágyatok puhára vesse,
Nincs, aki fejteket ölebe vonja,
Kinek ti vagytok lelke, vágya, gondja?

S igaz fiam, a tengeren lá jártok,
Egy-egy dióhéj volna a ti várto?
Viz van erőteket, víz van mögöttetek
S fenn az árboz csúcán illés kisérteket
Lidérczényűk rezeg... ott lejt riszálva
S realjog a hullámórára,
Amely hajtokec úgy dobálja ott,
Mint áradó Tiszánk a díb-dáb esónakot.

Veled vagyok fiam, ott messze, távol
S befutja a szemem valami látyol,
Oh mert az én egész esém s az éjelem
Csupa egy aggodás, csupa egy félelem,
S ha jó is ólmos lábakon a nappal,
Tele van az is elfojtot sóhajjal...
És most is im', ahogy készült az este,
Aggódó leltem valami kikezdt,
Valami, minek égbe kell szállnia,
Valami sóhaj, vagy valami ima...
Ma péntek este van... Fiam, megyek hát
És meggyujtom az ünnepeit gyertyáit...
Bella Igazec.

székelyben alakított adófelszámolási bizottság elnökének Daniel Lajos vargyasi földbírtokos, elnökhelyettesnek pedig Dr. Fejér Antal csikszeredai ügyvédet nevezte ki. A dícsőszentmártoni kir. pénzügyigazgatóság Orbán J. lily csikszeredai lakost a dícsőszentmártoni kir. adóhivatalhoz díjas gyakornokká nevezte ki. — A székelyudvarhelyi kir. pénzügyigazgatóság Csíszér Abel csikszentkirályi lakost a székelyudvarhelyi m. kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

Személyi hírek. Áthelyezteték a következő segédülteszek: Markos Endre Csikkarzalvából Brassóba, Mindszenti György Brassóból Gyergyó-Remetére. Kedves Péter gyergyóremetei káplán pedig betegeskedése miatt szabadságot adott.

Hazallas ünnepély. A gyimesközéplóki izr. népiskola folyó hó 11-én szépen sikerült hazafias ünnepélyt rendezett. A program első pontja a Himnusz, melyet a tanulók jól előkészített énekkar kelkesen énekelt. Majd a Szózat következett, melynek sikerült előadása nemcsak az énekkar, hanem a mestert is dicéri. Remek volt a következő pontja a másornak. Egy kis leány Petőfi „A rab” című költeményét szavalta el igazi lével és gyermeki lelkesedéssel. Megérdemelte a tapsot, melytől a nagyszámu közönség honorálta. Petőfi egy másik költeményének, „A rab oroszlan”-nak elszavalása után egy egyfelvétel színdarabot adtak elő a gyermekek. A darab címe „Március lizenőtdike” és a nagy idők emlékeit tárgyazta. Szépen festettek a gyermekek erre a célra készített kosztümökben. A szép ünnepélyt a Kossuth-nóta kelkes akkordjai fejezték be.

Új takarékpénztár. A marosvásárhelyi agrártakarékpénztár városunkban felkötézetet adott fel. Az új pénzintézet ügyeit a pénztár személyzetén kívül egy választmány intézi, melynek elén, mint elszélethelyi elnök Mikó Bálint, főispán v. h. t. t. áll. Elnöke: Becz Antal alispán; alelnök: Dr. Iloszkor Béla vármegyei fizsi főültesz. Választmányi tagok: Dr. Fodor Antal kir. körjegyző, Kovács János városi főjegyző, rendőrkapitány hely., Lázár Miklós, földbírtokos, vármegyei aljegyző, és Dr. Ujlászló Jenő polgármester, valamint a vidékről még ezután meggyerendó választmányi tagok. A felkötézet pénztárnoka Albert Odún helybéli kereskedő lesz. A szet ezének főmunkása Taussek B. Hugo kir. tanácsos, a marosvásárhelyi agrártakarékpénztár vezérigazgatója. Az intézet már május hónapban kezd meg működését és működési körébe vonja a bankügyleteket minden ágát. Az intézet főcélja elsősorban az óléso hitel és közvetve az is, hogy a nemzetiségi pénzintézeteket óléso kölcsönökkel kiszorítsa. Nagyon öröndülünk, hogy vármegyénk vezérfőirni ezen dícséretes cél megtestesítésére vállalkoztak.

Halálozások. Hozó Ignác csikszentmártoni fő megyebíró folyó hó 10-én hosszú szenvedés után, 70 éves korában meghalt. F. hó 10-én temették el nagy részvét mellett. Pototzky Alajos, a csikszeredai takarékpénztár igazgatósági tagja, folyó hó 14-én a reggeli órákban elhunyt. Halála városszerre nagy részvéteket keltett. Holt temetési folyó hó 16-án (vasárnap) délután 3 órákor fognak a csikszeredai köztemetőben örök nyugalomra helyezni. — Csik-Szepvölgy társadalmának egy közkedveltségben álló tagja Theil Frigyes gyógyszerész, e hó 7-én a segesvári kórházban meghalt. Előelőt és nagyszámu rokonság gyászolja. — Lakatos Mikály, a csikszeredai gazdasági felső népiskolának több mint 25 éven át volt tanára, folyó hó 10-én meghalt Dícső-Szentmártonban.

Meghívó. Csikvármegye Gazdasági Egyesülete, mint vármegyei mezőgazdasági bizottság XXIII. évi rendes közgyűlést

1905. április hó 26-án délelőt 10 órákor kezdődőleg a vármegycház tanácskozó kiséb termében tartja, melyre az egyesület tagjait és az érdeklődő gazdaközönséget ezennel meghívjuk. A közgyűlés tárgyai: 1. Az igazgatóság jelentése az 1904. évi működéséről. 2. Az 1904. évi számadatok előterjesztése s azok lefeli határozathozatala. 3. Az 1905. évi költségvetés és működési program megállapítása. 4. Általános tisztújítás. Választandó elnök, 3 alelnök és 10 igazgatósági tag. 5. Szakosztályok ujra alakulása: 1) állattenyésztés, 2) mezőgazdasági, 3) kerészeti, 4) lényenyésztési, 5) barom tenyésztési szakosztály. Ezen szakosztályokba a közgyűlés által kiküldöttek kivül az egyesület tagjai tetszés szerint beiratkozhatnak. A szakosztályok a közgyűlés után nyomban megalakulnak s a maguk köréből elnököket és előadókat választanak. 6. Számvizsgáló bizottság ujraalakulása; választandó 4 tag. 7. Az O. M. G. E. igazgató választmányába három kiküldött választása. 8. Az igazgatósághoz a közgyűlést megelőző indítványok. Csikszereda, 1905. március 30-án. Beszék Antal alispán, elnök. Nagy Imre c. titkár.

A csiksomlyói tanítóképző Intézet tanári kara és ifjúsága április 11-én sikerült nemzeti ünnepélyt rendezett. Kiváló beszédet mondott Karácsony József igazgató. Ambrus István III. éves tanítójelölt pedig sikerrel szavalta el Rudnyánszky Gyula „Hónagy” c. költeményét. A program többi pontját hazafia ének fölölték be.

Új vasútállomás. A Brassó — Háromszéki h. é. vasút Sepső-Szentgyörgy — Kézdi-Vásárhelyi vonalán Kovászna és Imecsfalva vasútállomások között „Zabola-fürésztelep” elnevezéssel új állomást iktatott be a vasut tulajdonosa. Az új állomáshoz fog csatlakozni a gr. Mikos-féle gtelecei fürésztelepről kiinduló iparvasut. A csinos új állomás helyszíni szemléjét megriens 30-ik napján tartotta meg a kiküldött bizottság s véleménye alapján az új állomás tizenbeteletere az engedélyt a bizottság vezetője a helyszínen meg is adta.

A Székelyföld fejlődése. Nemrég fejezték be a Felsőközépvölgyi helyi érdekl vasút Sövény-Parájói részének közigazgatási bejörását és már jelenkötik a hatása az új vasut építésének E vasut van ugyanis új vasútvezetőhözve termi a parajói és szövényi szabad „söveg”-ek épímet. Istenben én eső! a szövényi Medvetavat, mely a világon páratlanul jól lefelé megezdő tómany sávvezető és erdőkészemzata „fünyiről vidékvel” a szövényi „Sökő-pátokat”, mely szintén páratlanul áll, mint természetű esoda és mint láány is, sőt az ugynevezett Sövénydudor erdősegeinek okszertel kiterjedésűsát is lehetősé teszi. El is leptek már a valótlakozó vidéket Egyik angol cég nagyszámban szövényre akar letesíteni e vidéken s e vöghöl már is leposztek tett a pénzügyminteternél évi negyede millió mm. konyhasónak óléso árban leendő engedélyezése irán! A közbiztonság andesít-tréchtit hányját pedig egy valótlakozó 25 évre bérbe vette.

Iparosaink állami valótlakozónai. A közös hadsereg 1905. évi bankkasszákiszeletéből a közvársárhelyi ipari hitelszövetkezet 3000 pár bankkassza és eszámára Kovács Ferenc és társai berekei iparosok 730 pár bankkassza. Sáros Sándor és társai tornai iparosok 500 pár, Kólea Gábor és társai sepsőszentgyörgyi iparosok 1100, az udvarhelyiek ezer, a csikszeredaiak 600, a marosvásárhelyiek 800 pár bankkassza nyertek megbízást a honvédelmi miniszertől.

Képviselő testületi gyűlés. Gyergyószentmiklós nagyközség képviselő testülete, folyó hó 2-án egy pár szónogyan levő közlés ügyét intézett el. A tárgyalásra hozott kérdések egyik pontja, a gyergyószentmiklósi polgári iskola ügyét hozta fel színe. Évek hosszú fűrésze óta, küzdelem emésztődött fel eredménytelenül azért, hogy a polgári iskolát gimnáziummá alakítsák át. A közlés kérese a kormánytól mindig süket fülekre talált. Most újföleg körvonyt fognak felküldeni az új kormányhoz, melyben a gimnázium felállítását kéri képviselőtestület azzal az indoklással, hogy mintán a község az irányítását önelgően sok jövedelmét elcsökte, a polgári iskolát képtelen a szokott segítyben részesíteni, ha a kormány a kéresem helyet nem adja, nem maradn egész hátra, mint az iskolát bezárni. Pedig ezzel több mint 30 ezer ember szenvedne nagy sértést. Ezt az ügyet az eljövö végre meg kell halgattatni a kormánynak, s hogy az illetékes tényleg közreműködése fel is erösököljön eredményt a kérséget nem szöved.

Pályázat a közös hadseregbeli hadapródiskolába. A es és 1. hadügyminiszter most becsatolta a 1905—1906. évre szóló pályázati felhívást a es és 1. közös hadseregbeli hadapródiskolába. És pedig: a bécsi, budapesti és prágai gyalogság, hadapród iskolák 1-50 évfolyamába, a mődegyekbe 30; a kőorvályosai, a morváországi kőorvályosok, a Kőorvályos mellett a lozói, a nagyszéber, tiszti, marburg, a Grác mellett a benau, a pozsonyi, az insbrücki, a kassai és a lembergi gyalogság, hadapród iskolák 1-50 évfolyamába, mind egyébebe 30—40; a bécsi és a miskolci tüzérhadapród iskolák 1-50 évfolyamában mind egyébebe 40; a hainburg, utász hadapródiskola 1-50 évfolyamába 40; a mecklenburgi hadapródiskola 1-50 évfolyamában mind egyébebe 40; a felvételi feltételei a es és 1. hadapródiskolába való felvételt vonatkozó és a hadsereg számára a fenti hadapródiskolák 1900-ik, 1901-ik, 1902-ik, és 1905-ik évfolyamában közzétett felhívás utasítás tartalmában Általános utasítás: 1. a magyar vagy az osztrák Állampolgárság, vagy a bosznia-hercegovinai honosság; 2. testi alkalmatlanság; 3. kifogástalan eléleti (kiegészítő erkölcsi magaviselet); 4. megfelelő elöképzettség; 5. a tanulni, lovassági hadapródiskolában a lovaglás járulékos és köllő időben való felkészítése. A kérvényekhez, melyek a hadügyminiszteriumhoz kerülendők, csatolandó: 1. A pályázó ifjú kézzelvele (születési bizonyítványa). 2. Anek község, lakossági bizonyítványa. 3. A pályázó ifjú testi alkalmasságától, valamilyen tényleges alkalmasságától, valamilyen honvéd orvosától származó orvosi bizonyítvány. 4. Az 1903-ik, 1904-ik, 1905-ik évi és az 1904-ik — 1905-ik évre vonatkozó összes iskolai bizonyítványok. 5. A beállási igazolvány. 6. A pályázó ifjú ajánlatos erkölcsi magaviseletéről szóló és a tartózkodási hely közigazgatási vagy rendőri hatóságától kiállított kiltán bizonyítvány. Megjegyezzük, hogy a magyar Állam alapvető helyet a névze kéllő pályázat hirdetmény becsatoltatott, mely szerint az ifly helyek a pályázók felszerelési körvényét folyó év június hó 15-éig a honvédelmi miniszterhez nyújtandók be.

A magyar ipar fejlődése. Nem rohamos gyorsasággal ugyan, de okosított fejlődéssel mégis előrelend a magyar ipar fellendése mert mint a Magyar Kereskedők Lapja jelenti, utjabbn ismét több ipari vállalat létesült Magyarországon legköpösöb a Jutai és kenderipar r.t., mely Erzsébetfalván már hasonló gyárat épít, még ez évben új jutai és kendergyárat építtet. Szomboryán Kőr Ignác bécsi hántáságyáros szalóni és fűtőüzemgyárat, Zsol-

nán egy alakulóbn levő részvénytársaság, élen Aulla György érvavarmegyei alispán és Murin Antal németországi gyógyszerész cellulose gyárat, ugyancsak Zsolnán Zelinka N. fia gyárosok fűdombgyárat Szekszárdon Rebe István vállalkozó élesztőgyárat létesít. Nagyszombatban a Franck Henrik fia pótkégyáros cég fűdombgyárat létesített.

Jó fejletlenség a Székelyföldön. Ismeretes dolgot, hogy a földművelésügy, miniszter 500,000 koronát becsült a marosvásárhelyi székely kiróndoltság rendezésére, hogy ez összeg személyi hitelként a szegénysorsú székelyek között kiosztassék, mertelég, az összegben jó fejletlenség szerzetessenek be. Eddig 1029 gazda között 1286 drb. ténen osztottak ki 317,000 kor. értékben, a rendelkezésre álló 183,000 korona összegben a további beszerzés és fősztás most eszközöltetik. Nem a pénzt kapja a támogatásra érlelem kigazdálkodás az eredeti beszerzésében a ténen és a székelység érdelemes mutatkozott a segítségre, mert jöhetnek inséges gazdasági esztendő van, fizetési halasztást ritkán kell adni, a székelység adósságát dícsereendő pontossággal fizeti.

Pályázati felhívás. Az E. M. K. E. Igazgató választmánya pályázatot hirdet több 20 l, 100 és 50 koronás (Gyergyóffy, Emke, Jókai és budapesti Nemzeti Casinó) néptáncos jutalmakra, melyek az egyesület folyó évi június hó 12-éi (péntek) másodnapján közbeszerzési évi rendes közgyűlésen fogják elosztani. Pályázati határidő folyó évi május hó 7-éke bezárolag. Feltételek: nemzetségi veszélyeztetett vidéken való minél hosszabb és eredményesebb népművelői (tanítói) és társadalmi működés és arról szóló ajánlatok és bizonylatok. A li az Évnyás-club tagja s év tagság; díjat már legelőbb 10 ízben beszolgáltatt, vagy 40 koronás örökös tagságot már beletett, vagy 50 koronás részvételt teljesen teljesítette. erről külön igazolványt csatoljon, minőn az egyik díj az Évnyás-club egyetemes elosztás k. A pályázatok kolozsvárra az „Emke”-re küldendők. Kolozsvár, 1905. június hó 12-én Graf Béldi Akos elnök. Sándor József t. alelnök-főtök.

A jegyzők felkészítése. A helyügyminiszteriumban letelejték a község és körgyvezők, valamint a segédjegyzők letmenyének szabályozásáról szóló törvény végrehajtásának előkészítését s a miniszter kiutalványozta az összes vármegyék részére a jegyzők-kiegészítési pótlékát az 1904. egész évre visszamenőleg. Az esedékesé vált kiadások fedezésére szint összegzeket a vármegyék felvehetik a kir. adóhivataloknál. Az összes vármegyék közül 32 vármegyében a jegyzők és segédjegyzők járandósága végleg meg lévő állapítva, ezekben az egyes jegyzők már személyenkint megkapják járandóságaikat. A harmineköt vármegyében, melyeknél a jegyzők már egy részét is felvehetik illetményeiket a következők: Alsó-Fehér. Árva, Baranya, Beszterce-Naszód, Békés, Bihar, Csík, Csánád, Szendrő, Fogaras, Győr, Háromszék, Heves, Komárom, Kisküküllő, Nagyküküllő, Krassó-Szolnok, Maros-Torda, Nyitra, Sáros, Somogy, Szabolc-Dokola, Sopron, Szilágy, Torda-Aranyos, Trencsén, Veszprém, Udva hely, Ugocsa, Vas, Zólyom vármegyék. A többi vármegyék alispánját pedig utasította a helyügyminiszter, hogy az egyes igényjog-sultak részére kijáró összegzeket saját hatáskörében való kiutalványozásait az 1904. évre, szóló főlkmutatás felülvizsgálata és

megállapítása iránt kiadandó rendelőtég függöben tarsák. Ezekben a megyékben tehát egyenkint csak még ezután vehetik fel a jegyzők fizetési pótlékukat, a már kiutalványozott s az adóhivataloknál levő összegzekből. A törvény kiáltsa helyzete új községi és körgyvezői, valamint segédjegyzői állások rendszeresítését. A segéd-tartási ügyben számos körvény érkezett fel a helyügyminiszteriumhoz, ezeket azonban összeggyűjtették és förtették. Mert a helyügyminiszter rendelkezése szerint először a jelenleg fennálló összes községi és körgyvezői állásokra vonatkozó fizetés-kiegészítési ügyek nyerne elintézték Csak ezután lesz megállapítva, hogy az új segédjegyzői állások rendszeresítésére névze milyen eljárás kövesse. Akkor már azt is tudjuk, hogy erre a célra mily összeg áll rendelkezésre De a segéd-tartási körvényeket akkor sem a helyügyminiszteriumban intézik el, hanem kiadják a vármegyéknek, amelyeknek segédjegyzői állások rendszeresítése céljából egy pautású összeget adnak. A vármegyék aztán ennek az összegnek erejéig fogják intézkedni új segédjegyzői állások rendszeresítésére iránt.

Tavas van. Virágoznak a fák, ha... lennének. Mindenki, ki lát iltet, nevéi örökli meg, mert hosszú időre maradó emléket állít magának. Vajon, hányan törekednek nevéket megörökíteni?

Ha bárhol a világon, sőt még Magyarországon is, végtelegintünk, a kisebb városi avagy falusi lakóházakban, csak ritkán találunk olyat, melynek udvarán vagy kertjében legalább egy terebélyes fa ne virágozónk tavasszal, ne terjesztendő hűsítő árnyékát nyaral, ne görnyedjen a gyümölcs-terher alatt őszel. Csak nálunk sivar pusztá minden — Konstatálunk kell, hogy utóbbi időben mégis történt valami, mert itt-ott egynehány fatég mégis tántuk, de sajnos, ez nem elégé általános. Másutt, külföldön, valóságos fásítási láz uralkodik. Nagyvárosok parkjait, hol ezek a magánkertek vannak hívatva pótolni, nem is beszélek. Hanem vegyük csak szemügyre az országutakat. Mődeztünk gyümölcsfákkal vannak szegélyezve. Ebben a tekintetben Csehország első helyen áll. Gyümölcsfái, melyek összes országutait szegélyezik, községeink igen tekintélyes jövedelmet hoznak. — Nálunk tudomásom szerint, Abauj-Tornamegyében van ez így, hol az utkaparók fészekének egy részét az utszéli fák gyümölcsé képezi, melyeket ennek következőben és magától éltelődőleg gondoz. De az utat is meg lehet ám nézni. Más példát hazánkban erre névze nem látam, de tudom, hogy még több ilyen megye van. — És miért ne lehetne ez így Csikmegyében? És miért ne lehetne, ha már az országutak fásításától, különösen pedig gyümölcsfákkal való szegélyezésétől — mely eszme megálósítása sem olyan egyszerű, — eltekintünk, magánosok udvarát, kertjét, szántójának szélét, az utcákat, mindent, ahol csak hely van rá, befásítani? Felelmi erre a kérdésre csak így lehet. Men, kevés költséggel, kis fáradsággal, kellemes, szépet, maradádot lehetne vele alkotni. — Ezét.

Agyonbri. székely munkás. Gyergyó-Békás „Bisztra” nevű szomszédos romániai határon levő Eichler G. fűtőtelénel dolgozott a gyergyóremeteli László János József. F. hó 2-án délután, a midőn a békási m. kir. postahivatalból asszisztéri, hogy az említett helyre visszamenjen és a romániai határi állépnai szándékozott, az ottan őrt állott román grenicser rákiltott, hogy őtön meg, — s valószínű, hogy nevezett mőködés megijedt a visszafutott a magyar területre, mely alkalommal a román grenicser két egyenlőszerű lövéssel

leterítette. A szerencsétlen mindket golyó taláta s azonnal meghalt. A hullat becipélték a román területen lévő országhatáron, s mind hall-
szék, egyebet nem találtak nála, némit rendez-
utólevél postai feladólevéllyel. Most
mar a vizsgálát van folytatva, hogy kide-
rítse, vajjon mi a területen
kivettetés, e a fegyver haszná-
vagy nem *annál bizonyos, hogy a most nem*
felállított román határszél" kátó
mosen. Priserit átomason lévő Stóicescu
nyelvi feladatok, usok jogtatás utagot követel el
a magyar munkásokkal s bizonyosan időzo-
tati es zaklatatja őket. Az ügyre vonatkozó-
lag a beküldött közleg, előjárásnak ráváltat-
lag is megotte felettes hatóságának "jelen-
tess" s mivelhogy nemzetközi kereset forog-
tess, bizanság fog. Fiszálló helyszíri
lenn. Egyégy me, bizható kapunk
a fennébbi hírt, Valóban szemóra doloz, hogy
a szegény székely munkás minden-
egyest az ezekben a veszedelmesse valhatik
s kit nehéz fannakaja közben veszedly
fenyeget meg ilyenminék is kilegény
Lehetéges, hogy olyan hegen lepte
szerencsétlen munkás a határ, a hód ez *unns*
megengedve, akkor azonban gyanuzato
szet terjed" mndszítás, mert munkásokba
nem inged s nem világszítja fel őket arról hogy
ni szabad s nem tilos? Gy, van megfogorék,
hogy a szomszédok forgalomban a hosszadal-
masabb rendes útjaro helyett munkásokok
torony irányban jarknak, a mi nem helyes
nygvan, de a székely nékül leford a szabaly
talalud útjaro, kisse kegyetlen eljárás. A
katona maga lehet aratlan, mert i

gepezetnek, kis részecskéket nem te-
zi a mit nek parancsolnak. Azon fojful
a doloz helyeze különben,
román területen történik le-
mert magyar területen fegyvernek
mükömbé nem szabad, ez esetben olyan
törvénytelenséget követett el a határőr, mely-
nek elhárítása nemzetközi eljárás tárgyát
képezi.

Óriási SZERENCSE TÖRÖKNÉL!

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **19 millió** koronánál több nyere-
ményt fizettünk ki nagyrésztül vevőinknek, egyelőül az **utóbbi 6 hónapban**
a **2 legnagyobb nyere ményt**, és pedig:

602,000 koronás nagy jutalmat a 98924 sorsjegyre,
400,000 koronás legnagyobb főnyere ményt a 83451. sz. sorsjegyre,
továbbá **100,000, 80,000, 70,000, 60,000, 25,000, 20,000,** több **15,000,**
10,000 koronás ezeken kívül még sok egyéb nagy nyere ményt.

Ennél fogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb
osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő **16. 110.000** sorsjegyre **55.000** pénznye-
ményt osztálysorsjátékban ismét **55.000** remény
juttat és **14 millió 459.000** korona hatalmas összegzet
összesen sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét! Mindenki kiadja neve szerencsésjátékát
azon számmal, mely neve az
lédtagnak neve mellett áll.

(melyet a. b. o. sorrendben megtalálhat).

Adam	932	Cecilia	5256	Gettler	7269	Janos	8795	Naso	8259	Salameo	205
Adal	1282	Cestina	5249	Gerabon	8249	Jeno	8249	Marcel	756	Sama	793
Adelar	1392	Daniel	275	Grösz	8249	Jolan	275	Mario	1760	Sándor	1758
Adell	3012	David	4627	Göza	3391	Jóna	726	Maria	1720	Sari	2019
Agnes	2261	Dezso	1246	Grisla	4629	Joska	1230	Marcius	2204	Sarolta	4199
Agoston	1242	Dezso	2063	György	3113	Joséfi	2112	Marta	1020	Szabó	1950
Aladár	2851	Domokos	2066	György	3113	Júth	2192	Marton	2423	Simon	4674
Alber	4130	Dora	3128	Gyozo	2808	Juliska	2428	Matild	4670	Székely	1716
Alfred	5919	Dorotea	4255	Gyula	2189	Kálmán	4042	Mátyás	5623	Tandor	4892
Amalie	4293	Eda	4640	Hedvig	1963	Karolin	4627	Melánia	2861	Tamas	5973
Ambrus	7813	Euth	4640	Hendrik	7852	Károly	2995	Miklós	4919	Tandor	4892
Andor	8145	Erwin	7292	Henriette	2995	Katinka	7205	Mihály	1890	Taras	5230
András	5350	Erika	2781	Hilda	2995	Koloman	8249	Miklós	3878	Tibor	2398
Anna	938	Emanuel	4428	Hermann	8249	Károly	2995	Miklós	3878	Tibor	2398
Anna	1911	Ema	2781	Hilda	2995	Klara	2878	Milan	2398	Tibor	2398
Antal	1211	Ema	2781	Hilda	2995	Klara	2878	Milan	2398	Tibor	2398
Aranka	3653	Endre	3611	Hilbert	6218	Kornel	1843	Mario	1760	Tibor	2398
Arnold	2519	Erno	2942	Ida	2995	Koroly	1292	Sándor	2461	Urbán	2292
Arnold	1242	Ernestin	2142	Ida	2995	Koroly	1292	Sándor	2461	Urbán	2292
Arpad	2928	Erwin	2397	Ibolyha	2997	Krisztina	2423	Olga	4074	Vanni	4018
Arvid	4180	Eva	2729	Jánoska	2267	Lajos	4638	Olyver	2792	Vendel	5826
Aurél	5942	Erzsébet	2538	Ignác	2647	Lajos	4638	Olyver	2792	Vendel	5826
Attila	7881	Esther	4647	Illa	4652	Laura	4622	Oszkár	4642	Victoria	1817
Balázs	6282	Eta	5013	Illa	4652	Lászár	7267	Otto	5886	Vilmos	1817
Barnabás	8124	Ebald	7252	Illa	4652	Lászár	7267	Otto	5886	Vilmos	1817
Barnabás	8124	Ebald	7252	Illa	4652	Lászár	7267	Otto	5886	Vilmos	1817
Bela	1719	Ferdinand	8249	Imre	8249	Leona	2824	Pál	2398	Vilmos	1817
Benedek	1819	Ferenc	8249	Imre	8249	Leona	2824	Pál	2398	Vilmos	1817
Bertalan	2252	Erika	1213	Irina	4122	Lidia	1720	Peter	2617	Zoltán	2494
Bertalan	2252	Erika	1213	Irina	4122	Lidia	1720	Peter	2617	Zoltán	2494
Bertalan	2252	Erika	1213	Irina	4122	Lidia	1720	Peter	2617	Zoltán	2494
Bodó	2880	Eliás	2280	Isabella	4181	Lorinc	4621	Pegina	1762	Zsuzsanna	1891
Bogán	2251	Eliás	2280	Isabella	4181	Lorinc	4621	Pegina	1762	Zsuzsanna	1891
Borhala	2412	Galvella	2941	Jakab	2928	Mávin	7312	Pezsika	4824		
Boriska	724	Géza	3641	Jakab	2928	Mávin	7312	Pezsika	4824		
Brona	8249	Gözlén	4614	Janka	5261	Mantró	5222	Rudolf	5222		

Legnagyobb nyere ményt esetleg **1.000,000** korona.
Továbbá 1 jutalmat nyer **400,000, 200,000, 2 á 100,000, 1 á 90,000, 2 á 80,000,**
1 á 70,000, 2 á 60,000, 1 á 50,000, 40,000, 2 á 30,000, 3 á 25,000, 8 á 20,000,
8 á 15,000, 36 á 10,000 és még sok egyéb nyere ményt.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árát:

1,5	eredeti sorsjegy Ft.	.75	vagy kor.	1.50
1,4	"	1.50	"	3.
1,3	"	3.	"	6.
1,2	"	6.	"	12.

A sorsjegyeket utánvittel összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervszet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesors-
jegyek kérik azonnal, de legkésőbb

6. évi április hó 23-ig
bizalommal hozzáuk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfogynak.

TÖRÖK A. és TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főirodánk osztálysorsjáték-üzletel:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fők: Váci-körút 4/a.
II. fők: Múzeum-körút II/a. III. fők: Erzsébet-körút 54/a.

ÉLŐ VIRÁGOK.

Minden alkalomra, ugymint el-
jegyzési és egybekelési ünne-
pélyekre díszes virágcsokrok,
a közeledő husvétli ünnepekre
szébbnél szébb mélicsokrok
kaphatók BIRŐ DÉNES vendé-
déglősnél Csikszeredában.

A husvétli ünnepekre
olcsón elvállal mindennemű
kalácsütést,
ugyszintén állandóan kész-
letben tart mindenféle sü-
teményeket és léstákat
Laczina Károly czukrász.

Haszonbérbe adás
Csikbankfalva községében a Fiskál
üzem kétjágányú lisztelő malom és
kétjágányú fűrész malom, hozzá tar-
tozó épületekkel haszonbérbe kiadó.
Ertekezhetni: Keresztes Gyula csik-
szeredai lakosnál.

Sz: 1710-905. Ilkvi

Árverési hirdmény kivonat.

A csikszeredai kir. tszék mint teleknyvi hatóság közli, hogy a csik-somlyói rom. kath. iskolák pénzalapja végrehajtóá Orbán Ignác végrehajtást szenvedő elleni 129 kor. 68 fillér. tőkekövetelés és jármékek iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén lévő Csikszentmiklós község határára fekvő, a csikszentmiklói I. rész 919. sz. tjkvben A § 1. rend 1735. hrsz. szántóra 13 korona kiküldési árban, és pedig az 1881. LX. t.-c. 156. §-a értelmében nem csak a végrehajtást szenvedett, hanem az Eröss Karolina, Orbán Antal, kiskoru orbán Dénes társulajdonosok nevén álló járandóságokra is, a csikszentmiklói I. rész 1011. sz. tjkvben A § 1. rend 646/2. hrsz. a. szántóra 53 korona, 2. rsz. 2761/2. hrsz. a. kaszálóra 54 korona, 3. rend 2907. hrsz. a. szántóra 33 korona kiküldési árban, és pedig nemcsak végrehajtást szenvedett, hanem a kiskoru Orbán Dénes társulajdonos nevén álló járandóságokra is; a csikszentmiklói I. rész 674. sz. tjkvben A § 1. rend 2953. hrsz. a. szántójára 11 korona kiküldési árban, és pedig nemcsak végrehajtást szenvedett, hanem a kiskoru Orbán Dénes és Szász Ferenc társulajdonosok nevén álló járandóságokra is; a csikszentmiklói I. rész. 1287. sz. tjkvben A § 1. rend 2952. hrsz. a. szántóra 20 korona kiküldési árban, és pedig nemcsak végrehajtást szenvedett, hanem a kiskoru Orbán Dénes társulajdonos nevén álló járandóságokra is; a csikszentmiklói I. rész 1288. sz. tjkvben A § 1. rend 2955/1. hrsz. a. szántóra 12 korona kiküldési árban, és pedig nemcsak a végrehajtást szenvedett, hanem a kiskoru Orbán társulajdonos nevén álló járandóságokra is; a csikszentmiklói I. 1192. sz. tjkvben A § 1. rend 2980. hrsz. szántóra 34 korona kiküldési árban, és pedig nemcsak a végrehajtást szenvedett, hanem a Csató Ferenc társulajdonos nevén álló járandóságokra is; a csikszentmiklói I. rész 220. sz. telekjegyzőkönyvben A § 1. rend 432. 433. hrsz. belsőre és kette 320 korona, 3. rsz. 687. hrsz. a. szántóra 14 korona, 6. rsz. 813. hrsz. a. szántóra 22 korona, 9. rsz. 1111., 1112. hrsz. szántóra 7 korona, 12. rsz. 2998. hrsz. a. szántóra 31 korona, 13. rsz. 3039. hrsz. szántóra 20 korona, 14. rsz. 3053. hrsz. szántóra 18 korona, 15. rsz. 3179. 3180. hrsz. szántóra 16 korona, 18. rsz. 3670. hrsz. szántóra 14 korona, 19. rsz. 3873. hrsz. a. szántóra 46 korona, 21. rsz. 854/1. hrsz. szántóra 37 korona, kiküldési árban és pedig nemcsak végrehajtást szenvedett, hanem az Orbán Dániel és kiskoru Orbán Dénes nevén álló járandóságokra is és így az ingatlanok egészére elrendelte, és hogy a fenebb megnevezett ingatlanok az **1905. évi május hó 5-ik napján délelőtt 9 órakor** Csikszentmiklós községánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénzniek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-szerű elismervényt átszolgáltattani.

Csikszereda, 1905. évi február 21-én.

A csikszeredai kir. törvényszék mint teleknyvi hatóság.

GECZŐ BÉLA,

kir. törzséki bír.

UJDONSÁG!**LEGFINOMABB TAVASZI ÉS NYÁRI DIVATSZÖVETEKBE.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy a közelede

TAVASZI ÉS NYÁRI IDÉNYRE

egész finom **gyapju és kamarn szövete**ket igen előnyös árban szereztem be, melyekből egy öltönynek való szövetet és minden hozzávalót igen jó minőségben. **10 forinttól 22 forintig** készséggel szolgálak. Mintákat vidékre is bérmentve küldök. Felhívom egy-szersmind t. kartársaim figyelmét, hogy nálam mindenféle szabó kellékekkel (szövet, hüllés, zseb, gomb, tű, stlk.) olcsón szerezhetnek be.

Együttal kérem nagybecsű megrendelőimet, hogy megrendeléseikkel megültszteni kegyeskedjenek és én iparkodni fogok továbbra is t. megrendelőimet becsülettel és pontosan kiszolgálni.

Teljes tisztelettel:

DÓCZY JÁNOS

férfiszabó, Csikszereda.

Mindenki teljesen ingyen kap egy

művészies kivitelű 50 centiméter széles, 65 centiméter magas

ÉLETNAGYSÁGU FÉNYKÉPET

a ki nálam 20 koronára akár részletekben is vásárolt ezt az általam kiadott szelvényekkel igazolja (csupán rendkívüli izlésesen kiállított passaportot, papírkéretelt és postaköltség ide-szállításáért 3 korona fizetendő). Egyben b. tudomására kívánom hozni az igen t. vevő közönségnek, hogy üzletembe megérkeztek a

TAVASZI ÉS NYÁRI

idény ujdonságai és e **hatallan kedvezmény** mellett is mind eddig, egy most is a legolcsóbban szerezhetők be. Magam a nagy érdemű közönség becses jóindulatára ajánlván, vagyok

S z é k e l y h i d y S á n d o r,

női- és férfidivat-üzlete Csikszeredában.

Üzletem a Hutter-szállóval szembe

Elvém: Kevés haszon, nagy forgalom.

Legújabb divatu, szebb-nél-szebb, művészi kivitelű képes és színes

Levelező-lapok

olesón kaphatók

Gyönös Gyula
könyv, papír és írószer
kereskedésében.

A leghíresebb kötőgépek
házi és ipari célra

I. styriai kötőgépgyár
magyar képviselete

Budapest, Erzsébet körút 23.
részfelíratásra is kapható

Aréngyék bérmentve

Varrógépek és kerékpárok rakitára.
Fogl József Lajos.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Szolid árak!

Temetkezési intézet!

Alfölről ajánlja megbízóinak valamint a helyi és vidéki nagy közönség szíves figyelmébe és partfogásába az újonnan kinyitott **stílszerűleg üvegesre átalakított**

gyáskocsiját és koporsó beeresztő

készletét. Ugyintén bármilyen temetéshez szükséges fakoporsó, szemfüvel, sírkoszoru, gyertya, szallagok, virágok stb. stb. cikkeit a legutányosabb árkaért.

Figyelemre méltó!

Mag alkalom adtán fenti szükségleteiket alfölről szerzik be azoknak a fentemlítt gyáskocsit és sülyesztő gépet nagyon csekély díj mellett **hozsajlja rendelkezésükre.**

A nagyérdemű közönségnek megkeresésére mindig szolgálatra készen vagyok

Csikszívíz, 1904. szeptember hóban

kiváló tisztelettel

Szabó Ferenc, kocsigyártó.

Kévs haszon, nagy forgalom!

Pártoljuk a magyart

s vegyünk csakis Magyarországbán.

Legfinomabb kivitelű
gen ezüstszemű villany
világítás

zeblámpa
csak 3 korona.

Teljes önhányzó készlet
csak 5 koronában
kerül és pedig 1 finom
u. tájfékpep, kinar
ezüst foglalatból 1
hozsaváló pipa-szár 1
ezüstörű dohány
zaeskó 1 gyufatartó 1
tájkék szívarkazopoka
1 szivartürea 1 házi
pipa szárral együtt 1
tájkék szívarkazopoka
1 szivartüregő 1 szivar
hamutartó 10 db.
összesen?

4 és fél ltr. körülmé-
nül 50 db. künnel-
illatu finom pipere
szappan csak 5 kor.

Egy nagy amerikai gyár töredékjutása folytán azon helyzethe jutottam,
hogy az aut felorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árakat melyek
szóltott **potem 6 ltr. 10 krétt** szállíthatom bárkinék és pedig:

- 1 db amerikai szabadalmazott ezüst asztali kés valódi angol pengével
- 6 db amerikai szabad, ezüst evővilla 1 darabból
- 1 db amerikai szabad, ezüst evőkanál
- 12 db amerikai szabad, ezüst evőkanál
- 1 darab amerikai szabad, ezüst leves merítő kanál
- 1 darab amerikai szabad, ezüst tejmentő kanál
- 1 darab angol, Viktorián pohártálcá
- 1 darab romk asztali gyertyatartó.

10 **6 ltr. 10 krétt** ezen tárgyak közül 40 forintba kerültek
Az amerikai patent ezüst teljesen fehér fém belül is, melyét jól
állást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél

Budapesten, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pen-
gőjű kés és 1 darab
szóletelő villa csak
4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott
fazék és 6 darab lá-
bas különböző nagy
ságuak csak
5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopsóra

kétévi jótállás mellett
csak 5 korona.

Szolid és szabott árak!

Merza Rezső

első temetkezési intézete Csikszeredában (főter).

Ájánlja előforduló halálesetek alkalmával dusan berendezett raktárát, mindennemű fa- és érckoporsókban, nagy választék halotti felszerelésekben, koszorúk és koszoru szalagokban, Továbbá szobadisz, kapudisz és minden e szakmába vágó felszerelések, a legnagyobb igényeknek megfelelően újonnan berendezve.

Diszes halottas kocsit az általam rendezett temetésekhez díj nélkül adok használatra
Előforduló esetek alkalmával intézetemet, a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlván, maradok tisztelettel

MERZA REZSŐ.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Legtöbbször elvárható érckoporsók.

Rakoporsók 2 koronától feljebb.